

Управљање безбедносним ризицима на прелазима преко пруге било би ефикасније, када би нормативни оквир био прецизније дефинисан и усклађен, а активности надлежних субјеката у већој мери координисане и усмерене на отклањање узрока ризика

У Републици Србији од укупно 2.114 пружних прелаза, 78% њих није опремљено системом за упозорење и/или заштиту који се активира у случају када за корисника није безбедно да прелази преко прелаза. У периоду од 2017. до 2019. године на пружним прелазима се догодило 155 несрећа у којима је живот изгубило 24 лица. Заједнички интерес свих субјеката управљања пружним прелазима дефинисан је у правцу да се број пружних прелаза смањи или опреми савременим сигналним уређајима са полубраницима и светлосним саобраћајним знацима на путу, са циљем унапређења безбедности саобраћаја и смањења броја саобраћајних незгода.

Слика 1. Пружни прелаз Рабровац

Слика 2. Пружни прелаз на путу за Буђановце

Извор: ДРИ

Услед недовољне координације између надлежних државних органа стратешки оквир није у потпуности успостављен, а нормативни оквир није прецизно дефинисан и уклађен.

Управљач железничке инфраструктуре одабир пружних прелаза планираних за опремање савременим осигурањем није засновао на претходно извршеној процени ризика, која би обухватила све постојеће пружне прелазе. Управљач државних путева и Град Нови Сад нису у довољној мери планирали активности из своје надлежности које би омогућиле ефикасније одржавање и управљање путном инфраструктуром у зони пружних прелаза.

Управљач железничке инфраструктуре, управљач државних путева и Град Нови Сад нису предузимали све активности из своје надлежности, што може утицати да безбедност саобраћаја на пружним прелазима није на одговарајућем нивоу:

- на више од половине пружних прелаза са савременим коловозним застором нису постављени семафори, док се саобраћајни знак „Стоп“ поставља неуједначено и без јасно дефинисаних критеријума,

- 77% пружних прелаза се налази на размаку мањем од 2.000 метара, иако је Законом о железници прописано да размак између два пружна прелаза не може да буде мањи од 2.000 метара осим у изузетним случајевима, које прописује Министар надлежан за послове саобраћаја,

- у 2019. години извршено је подизање нивоа осигурања на девет пружних прелаза, иако је Програмом пословања планирано подизање нивоа осигурања на 60 пружних прелаза из кредитних средстава и шест из сопствених,

- инспекцијским надзором у 2019. години је утврђено да на 45% прегледаних пружних прелаза на државним путевима није била постављена адекватна саобраћајна сигнализација.

Вршење надзора над спровођењем закона у области пружних прелаза није обезбедило пуну примену свих одредби, а није остварена ни одговарајућа координација између надлежних субјеката. Око 20% управљача пута / ЈЛС (што обухвата 285 пружних прелаза) није закључило уговор о одржавању пружних прелаза са управљачем железничке инфраструктуре.

Препоруке

Државна ревизорска институција је дала следеће препоруке:

Министарству грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре да:

- предузме активности у циљу прецизирања и усклађивања нормативног оквира који уређује област пружних прелаза, како не би постојала могућност да управљач железничке и управљачи путне инфраструктуре различито тумаче поједине одредбе и не поступају по истима.

Инфраструктура железнице Србије а.д. да:

- поднесе образложени захтев за укидање постојећих пружних прелаза, који не спадају у прописане изузетне случајеве у којима размак између два укрштања железничке инфраструктуре и пута може да буде мањи од 2.000 метара, уз претходно прибављено мишљење управљача путне инфраструктуре, у циљу свођења пружних прелаза на законом прописано растојање (приоритет 3).

ЈП Путеви Србије да:

- постави прописану саобраћајну сигнализацију на свим пружним прелазима који се налазе на укрштају са државним путевима и отклони недостатке утврђене у поступку инспекцијског надзора.

Град Новом Саду да:

- донесе Одлуку којом ће одредити управљача општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима на својој територији.